Bijlage 5 - Wettelijk en landelijk kader

De maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van Bewegen, Ontmoeten, Sport en Spelen (BOSS) sluiten nauw aan bij de koers die door het Rijk en gemeenten is vastgelegd in wetgeving en landelijke akkoorden. Deze kaders onderstrepen het belang van een integrale benadering waarin gezondheid, preventie, participatie en een leefbare omgeving centraal staan.

Wet publieke gezondheid (Wpg)
De Wet publieke gezondheid (Wpg) vormt een belangrijke wettelijke basis voor beleid gericht op preventie en gezondheidsbevordering. Gemeenten hebben vanuit deze wet de verantwoordelijkheid om gezondheidsverschillen te verkleinen en een gezonde leefstijl te stimuleren. Bewegen en sport zijn hierbij essentiële pijlers. De toenemende vergrijzing en de groeiende druk op de zorg maken duidelijk dat investeren in laagdrempelige beweeg- en ontmoetingsmogelijkheden bijdraagt aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en het bevorderen van zelfredzaamheid.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
De preventieve benadering wordt verder versterkt door het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Binnen GALA is vastgelegd dat gemeenten inzetten op een gezonde leefomgeving, kansengelijkheid en het versterken van mentale en fysieke gezondheid. Bewegen, sport en spelen worden expliciet genoemd als middelen om gezondheidsachterstanden te verminderen en sociale cohesie te versterken. BOSS sluit hierop aan door te focussen op toegankelijke voorzieningen in de wijk en samenwerking tussen sport, zorg en sociaal domein.

Nationaal Preventieakkoord
Het Nationaal Preventieakkoord benadrukt eveneens het belang van een gezonde leefstijl, met specifieke aandacht voor bewegen. De verschuiving van curatieve zorg naar preventie vraagt om structurele investeringen in sport- en beweegaanbod, met name voor kwetsbare doelgroepen. Door sport en spel te verbinden aan ontmoeting wordt niet alleen fysieke gezondheid bevorderd, maar ook mentale veerkracht en sociale verbondenheid.

Nationaal Sportakkoord II
Daarnaast biedt het Nationaal Sportakkoord II een belangrijk beleidskader. Dit akkoord richt zich op een inclusieve en vitale sportsector, waarin iedereen veilig, plezierig en op eigen niveau kan sporten en bewegen. De afname van traditioneel verenigingslidmaatschap en de groei van flexibel sporten sluiten aan bij de ambities van het Sportakkoord om sportaanbod te vernieuwen en te verbreden. Gemeenten spelen hierin een sleutelrol door ruimte te bieden aan zowel verenigingen als informele sport- en beweeginitiatieven in de openbare ruimte.

Omgevingswet
De Omgevingswet, die inzet op een integrale benadering van de fysieke leefomgeving, onderstreept het belang van een beweegvriendelijke en gezonde inrichting van wijken en buurten. Bewegen, spelen en ontmoeten zijn belangrijke functies van de openbare ruimte en dragen bij aan leefbaarheid en sociale samenhang. Multifunctionele sport- en speelplekken, groene beweegroutes en veilige speelomgevingen sluiten aan bij de doelstellingen van de Omgevingswet en ondersteunen inwoners in het maken van gezonde keuzes.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Ook vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is er een duidelijke relatie met BOSS. De Wmo richt zich op participatie, zelfredzaamheid en het voorkomen van eenzaamheid. Sport, spel en ontmoeting fungeren als laagdrempelige middelen om inwoners te activeren, sociale netwerken te versterken en uitsluiting tegen te gaan. Met name voor ouderen, mensen met een beperking en inwoners in kwetsbare posities is toegankelijk beweeg- en ontmoetingsaanbod van groot belang.

Jeugdwet
BOSS draagt via een veilige, gezonde en uitnodigende leefomgeving bij aan de preventieve opgave van de Jeugdwet om problemen bij jeugdigen vroegtijdig te signaleren en te voorkomen. Jongerenwerkers hebben volgens de Jeugdwet en Wmo 2015 een rol in laagdrempelige ondersteuning, participatie en veiligheid, en gebruiken de openbare ruimte als werkterrein.

Integraal Zorgakkoord (IZA)
Het Integraal Zorgakkoord (IZA) onderstreept het belang van een sterke preventieve basis en een gezonde leefomgeving, wat BOSS direct raakt. Door de nadruk op domein overstijgende samenwerking, mentale gezondheid en het terugdringen van de zorgvraag, positioneert IZA de openbare ruimte als een cruciale plek waar gezondheid ontstaat. BOSS levert hieraan een concrete bijdrage door veilige, toegankelijke en uitnodigende sport-, speel- en ontmoetingsplekken te realiseren die bewegen, meedoen en mentaal welbevinden stimuleren. Daarmee wordt BOSS een structurele pijler binnen de preventie-infrastructuur die IZA van gemeenten vraagt, in nauwe samenhang met jeugdzorg, jongerenwerk en andere partners in het sociaal en zorgdomein.